

**Verneområdestyret
for Trollheimen**

Postadresse
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Besøksadresse
Rindalsvegen 2A
6657 Rindal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte: +47 +4773199386
sftlpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/trollheimen>

Rådgivende utvalg
Verneområdestyret for Trollheimen

Saksbehandler Linda Forbregd Henriksen

Vår ref. 2024/4574-0 432.2

Deres ref.

Dato 09.10.2024

Møtereferat 30.09.24 - Rådgivende utvalg - Verneområdestyret for Trollheimen

Deltakere i møtet:

Fra Verneområdestyret for Trollheimen:

Haakon Nordseth – Oppdal kommune – styreleder
Per Arne Lium – Rennebu kommune – medlem
Mildrid Kattem Aune – Rindal kommune – medlem
Lusie Gjersvoll – Sunndal kommune – medlem
Gustav Kant – Sametinget – medlem
Arne Rønning – Møre og Romsdal fylkeskommune – varamedlem
Anna Krikhe Renander – Sametinget – varamedlem

Fra Rådgivende Utvalg:

Ola Lund – Orkland kommune, grunneierrepresentant.
Arild Stene – Rennebu kommune, grunneierrepresentant.
Kjetil Værnes – Kraftregulantene
Tove Hundset – NJFF - stilte i stedet for medlem Monica Malmedal.
Ingunn Tørset – Rindal kommune, grunneierrepresentant.
Jørgen Sørli – Naturvernforbundet.
Peder Haugmo Hoel – Oppdal kommune, grunneierrepresentant.
Aud Marie Bøe – Bonde- og småbrukarlagene i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal.
Olav Halle – Surnadal kommune, grunneierrepresentant.
Anna Krikhe Renander – Trollheimen Sijte

Fra administrasjonen:

Hege Sæther Moen og Linda Forbregd Henriksen – verneområdeforvaltere
Lars Olav Lund - Statens Naturoppsyn

Fra dialogen mellom de som deltok i møtet er følgende notert:

Mange av representantene sa at de ikke hadde noen spesifikke eller store utfordringer for deres bruk i verneområdet, og at de hadde god dialog med forvaltningen, også når det var akutte behov. Det ble hevdet av forvalterne er løsningsorienterte og tilgjengelige, og viser interesse for å få kunnskap og forstå brukernes behov – spesielt pekt på av reindrift og andre beitebrukere.

Det nevnes ellers at god dialog mellom brukergruppene er viktig. Likeledes er det viktig med en god gjensidig forståelse av hvilke roller vi har innad i brukergruppene og mot forvaltningen.

Det ble likevel pekt på forholdet mellom brukere og forvaltning, og stilt spørsmål om det er et smidig forhold, da en i forbindelse med prosessen med utredning av endret vernestatus og/eller utvidelser, opplever en del motstand fra grunneierne som tolkes å være begrunnet i at de opplever vernet som begrensende og byråkratiserende.

Mange var opptatt av at vern ikke skulle være til hinder for grunneiere, spesielt for å kunne drive med beitedyr. Det pekes her på at det er viktig å legge til rette for fremtidige generasjoner. Det ble av flere lagt vekt på at Trollheimens verdier er skapt av brukerne, nettopp beitenæringen. Flere kommenterte viktigheten av beitebrukere i Trollheimen, og bekymring for at Trollheimen, som andre områder, gror ned som resultat av lite beiting. Beitenæringen skaper store verdier i Norge.

Det ble kommentert at det virket som om vernet virker utenfor vernegrensene, altså i randsonen av verneområdet, og slik ble en hindring av grunneiers utnyttning av egne ressurser.

Det ble av reindriften nevnt utfordringer med at de er uheldig at de er de siste som blir snakket med når det utarbeides motorferdselsdispensasjoner. Praksis er at det av og til gis dispensasjoner med forbehold om at reindriften kontaktes og hensyntas. Dette gjelder særlig helikopterflyving hvor datoer allerede er satt samt helikopter, materialer og/eller ressurser allerede bestilt før reindriften blir konsultert. Dersom flyvingen da er planlagt i perioder til særlig forstyrrelse for reindriften, som i brunsten eller i forkant av kalvemerking, så viser det seg ofte å være for sent å finne en optimal løsning for alle parter. Det ble derfor ytret ønske om at reindriften involveres tidligere i prosessen framover.

Løshunder og båndtvang som ikke overholdes ble nevnt som en utfordring, særlig blant beitenæringen.

Det ble av enkelte i møtet også ytret bekymring for nedbygging og hvilke konsekvenser det har fått for de naturressursene vi har, samt viktigheten av å vektlegge vern av natur fremfor samfunnsøkonomisk vekst. Det ble dratt paralleller til Fosen-saken, og pekt på at reindriften

vektlegges lavt fremfor kraftutbygging og annen økonomisk vekst. Hyttene som er blitt bygd i tilknytning til/innenfor verneområdet ble også kommentert som en utfordring, samt ferdselen i området fra de mange hytteturistene.

Fra noen ble sagt at vern av natur er en nødvendighet i dag. Tidligere var det nesten ikke bebygde områder, nå bygges mye natur ned. Til de som frykter vern ble det pekt på som nødvendig. Her vises det også til Internasjonale verneområder, og pekes på at vi trenger strengere vern. Det er lite å frykte i forhold til økt turisme/Internasjonal turisme, da dette er noe som har vært i Trollheimen i lang, lang tid.

Reindrifta kommenterte at de er avhengig av å leve for og av natur, og at vernet dermed er viktig for å sikre tilstrekkelige områder for deres drift.

Det ble ellers ytret bekymring knyttet til utfordringer som følge av eventuell nasjonalpark, og hvilke former for bruk det da ville bli fremover. Her kom tydelig frem at en ikke ønsker dronebruk i området, at sykling er til forstyrrelse for beitedyr, og det at Turistforeningens åpning i verneforskriften til å bygge nye turisthytter i verneområdet bekymrer, noe som kan reguleres ved endring til nasjonalpark-status.

Det ble i forbindelse med eventuell endring av verneform til nasjonalpark også stilt spørsmål om vernemyndigheten i dag har de virkemidlene som trengs for å styre ferdselen, og om man kan regulere ferdsel gjennom revidering av forvaltningsplanen. Det ble svart ut at vi i dag ikke har annet enn positive virkemidler å bruke for å regulere ferdsel med dagens verneform, men at en har noe mer å gå på med nasjonalparkstatus f.eks. knyttet til organisert ferdsel og ulike ferdselsformer som sykling, kiting m.m. Ellers ble det opplyst at man ikke kan gjøre vedtak i forvaltningsplanen som regulerer ferdsel, forvaltningsplanen er kun en utvidet beskrivelse av verneforskriften, med retningslinjer for forvaltningen. Endringer i det juridiske rammeverket kan bare skje ved en forskriftsendring.

Det ble også pekt på et behov for å regulere ferdsel i tid og sted for å kunne ivareta kalvingstid, hekking og yngling. Her er metoden at dette kan skje ved å fremme andre områder / legge til rette for at andre områder som tåler det velges av brukerne. Informasjon til brukerne kan også bidra til økt forståelse for hvilke deler av området en bruker og hvordan en opptrer.

Angående tilrettelegging for besøkende ble det spurt om innfallsportene bidrar til masseturisme og økt ferdsel i Trollheimen. Dette ble svart ut med at formålet med informasjonen og tilretteleggingen vi har er å styre/kanalisere og dermed kontrollere hvor ferdselen finner sted, slik at ferdselen i større grad legges der det tåles og blir mer forutsigbar. Dette er både av hensyn til verneverdier, beitedyr, og andre brukergrupper. Det ble ellers lagt vekt på viktigheten av tilrettelegging for folkehelse og bruk av naturen som «medisin» for psykisk og fysisk helse.

Verneområdeforvalterne pekte på viktigheten av dialog med brukergruppene og deres kunnskap om området for å kunne forstå området riktig og gjøre gode forvaltningstiltak. Det var ellers en del dialog om hvordan en ønsket at Rådgivende utvalg skulle fungere, og hvilken arbeidsform en ønsket. Som en første oppfølging av dette ligger det vedlagt en del saken en ønsker råd fra utvalget på, deriblant funksjon til rådgivende utvalg.